

Ny forskning i musikterapi

August 2017 - januar 2018

Hanne Mette Ochsner Ridder, professor ved Musikterapiuddannelsen og Forskerprogrammet i Musikterapi, Aalborg Universitet.

Kontakt: hanne@hum.aau.dk

Nyt fra Forskerprogrammet i musikterapi

Hvert halve år afholder Forskerprogrammet internationale ph.d.-kurser i musikterapi på Aalborg Universitet. På kurset i november 2017 var der besøg af nogle af verdens mest prominente musikterapiprofessorer, nemlig **Gary Ansdell**, **Leslie Bunt**, **Cheryl Dileo**, og **Helen Odell-Miller** som både ph.d.-studerende og kandidatstuderende således fik en chance for at høre live. Herudover fik de også et oplæg af den danske, og også meget prominente, musikterapiforsker **Ilan Sanfi** om hans børneonkologiske forskning. Endnu et trækplaster på kurset var ph.d.-forsvar ved to af de internationale studerende: Juanita Eslava og Ruth Hertrampf.

Musikterapeut **Juanita Eslava** fra Columbia forsvarede sin forskning om hvordan det gennem musikterapi og ud fra en neuropsykologisk vinkel er muligt at vurdere opmærksomhedsfunktion hos børn. Hun har udviklet redskabet The Attention Profile in Music Therapy Assessment Tool (APMT) og afprøvet det på 40 børn fra Argentina og Columbia. De første resultater er lovende og viser at APMT er et pålideligt assessmentredskab og videre bør afprøves i en fuld psykometrisk testning.

Eslava, J. (2017). The attention profile in music therapy assessment for children. Development and pilot study of validity and reliability. Aalborg Universitetsforlag. (Ph.d.-serien for Det Humanistiske Fakultet, Aalborg Universitet). Tilgængelig fra www.mt-phd.aau.dk/phd-theses

Den tyske musikterapeut **Ruth Hertrampf** har i sin forskning undersøgt om en kortvarig receptiv musikterapi-intervention har en effekt på kvinder der er i medicinsk behandling for brystkræft eller gynækologisk kræft. I hendes undersøgelse indgik 28 kvinder som i løbet af 6 uger tilfældigt blev fordelt til grupper der enten fik receptiv musikterapi eller progressiv muskelafspænding. Hos begge grupper sås signifikant reduktion af depression og stigning i livskvalitet og velvære. Hos gruppen der fik musikterapi sås desuden et signifikant fald i måling af angst. Resultaterne varede ved eller blev yderligere forbedret ved målinger fire måneder efter forløbets afslutning.

Hertrampf, R. (2017). "Keyboard of Life" – Music Therapy in Psycho-Oncology – Guided Imagery and Music (GIM) in Curative and Early Palliative Treatment for Women with Breast Cancer or Gynaecological Cancer – A Mixed Methods Study. Aalborg Universitetsforlag. (Ph.d.-serien for Det Humanistiske Fakultet, Aalborg Universitet). Tilgængelig fra www.mt-phd.aau.dk/phd-theses

Samtidig med at programmet må sige farvel til de to færdige ph.d.-studerende, er en ny dansk ph.d.-studerende indskrevet: **Julie Kolbe Krøier**. Julie har mange års klinisk erfaring som musikterapeut inden for demensområdet og indgår i det Velux-financerede PAMI-forskningsprojekt som undersøger *PersonAfstemt Musikalsk Interaktion*. Hun vil i sin forskning undersøge hvordan musikterapeuter kan klæde personale på til at anvende musik i den daglige demensomsorg. Til det vil hun bl.a. analysere data fra et meget udførligt dokumenteret og rigt datasæt som **Margrete Bach Madsen** har stået for, inden hun efter et flot stykke arbejde og en fuldendt dataindsamling valgte at stoppe som ph.d.-studerende.

I alt 48 ph.d.-afhandlinger er blevet godkendt og forsvaret fra Musikterapiforskerprogrammet og afhandling nr. 49 og 50 er på trapperne. Det viser sig at den internationale satsning fortsat resulterer i værdifuld forskning. For eksempel viste en søgning i den største database for videnskabelige publikationer, *Scopus*, at der i året 2017 var udgivet 130 artikler hvor ordet musikterapi (eller "music therapy") indgik i selve titlen på artiklen. Scopus-databasen giver oplysning om hvem der har forfattet flest artikler inden for det givne emne i årets løb, og her genkender jeg på top-5 listen 4 artikel-forfattere som har erhvervet deres ph.d.-grad fra Forskerprogrammet. De 4 af 5 i toppen er (og med deres ph.d.-år i parentes): **Christian Gold** (2003), **Helen Odell-Miller** (2007), **Xijing Chen** (2014) og **Monika Geretsegger** (2015). Med 8 indekserede artikler på eet år lå Christian Gold i top.

Review-artikler

Onkologi: Jo flere kontrollerede undersøgelser der er foretaget inden for et felt, jo flere systematiske reviews vil blive muliggjort. I de seneste år er der kommet tiltagende flere reviews hvor effekten af musikterapi undersøges. Mht. at undersøge musik og kræft, har forskere fra Syddansk Universitet, Center for Music in the Brain fra Aarhus Universitet og en række kræftafdelinger undersøgt om musikinterventioner kan reducere angst og smerte og forbedre humøret. Forskerne kunne inkludere 25 kontrollerede kliniske forsøg i reviewet og herfra inddrage 20 forsøg i en meta-analyse. På den baggrund lød konklusionen at musikinterventioner tilsyneladende har en gavnlig effekt på angst, smerte og humør for kræftpatienter i behandling, men at de enkelte forsøg ikke lever op til standarder for evidensbaseret forskning og at resultaterne derfor ikke er overbevisende.

Bro, M.L., Jespersen, K.V., Hansen, J.B.5,6, Vuust, P., Abildgaard, N., Gram, J., Johansen, C. (2017). Kind of blue: A systematic review and meta-analysis of music interventions in cancer treatment. *Psychooncology*. doi: 10.1002/pon.4470. [Epub ahead of print]

Demens: Om musik har en effekt på demenssymptomer er blevet undersøgt med ikke mindre end 3 reviews der blev publiceret i efteråret 2017 og i kølvandet på det Cochrane review der blev omtalt i sidste nummer af Dansk Musikterapi og som

påviste at musikinterventioner kan reducere depression ved demens. En norsk forskergruppe fandt frem til 57 forsøg med musikterapi, og heraf indgik 12 i deres meta-analyse hvor de undersøgte effekten på urolig (agiteret) adfærd. De konkluderer at musikinterventioner har en robust klinisk relevans og en medium effekt på agitation. De slår således fast at der er evidens for at musikinterventioner kan reducere agiteret adfærd hos personer med demens. Da det er meget forskellige former for musikintervention der anvendes i de 12 studier, lige fra aktiv musikterapi til passiv musiklytning, konkluderer de at der er behov for mere forskning for at undersøge om nogle former for musikintervention virker bedre end andre.

Pedersen, S. K. A., Andersen, P. N., Lugo, R. G., Andreassen, M., & Sütterlin, S. (2017). Effects of Music on Agitation in Dementia: A Meta-Analysis. *Frontiers in Psychology*, 8 (Article 742), 1-10.

I en anden meta-analyse af 34 forsøg konkluderer et kinesisk forskerhold at der er positiv effekt af, hvad de bredt kalder for musikterapi, på forstyrrende adfærd og angst og en positiv tendens mht. kognitiv funktion, depression og livskvalitet.

Zhang, Y., Cai, J., An, L., Hui, F., Ren, T., Ma, H., & Zhao, Q. (2017). Does music therapy enhance behavioral and cognitive function in elderly dementia patients? A systematic review and meta-analysis. *Ageing Research Reviews*, 35, 1-11.

Når mængden af meta-reviews, der er foretaget inden for et felt, er tilpas stor, er næste trin inden for den evidensbaserede forskning at bekræfte eller afkræfte resultaterne gennem *reviews af reviews*. Inden for demensområdet har en gruppe europæiske forskere foretaget et systematisk review af systematiske reviews hvor de har undersøgt om ikke-medicinske interventioner har en effekt på adfærdsforstyrrelser hos ældre patienter med demens. Ikke-medicinske interventioner omfatter en bred liste af tiltag lige fra sansestimulering, reminiscens, dyre-assisteret terapi til musikterapi. I reviewet blev kun inkluderet meta-analyser publiceret i årene 2009-2015, og på baggrund af 38 systematiske reviews fastslår forskerne at de anvendte interventioner er alt for forskellige, og at der er behov for mere præcise og større undersøgelser. De konkluderer dog at musikterapi og visse former for adfærdsterapi er de mest lovende behandlingsmetoder til at reducere adfærdsforstyrrelser hos demensramte.

Abraham, L., Rimland, J. M., Trotta, F. M., Dell'Aquila, G., Cruz-Jentoft, A., Petrovic, M., ... Cherubini, A. (2017). Systematic review of systematic reviews of non-pharmacological interventions to treat behavioural disturbances in older patients with dementia. The SENATOR-OnTop series. *BMJ Open*, 7(3), 1-28.

Fagfællebedømte skriftserier

I det interdisciplinære musikterapi-tidsskrift *Approaches*, som er frit tilgængeligt online, er der i et særnummer fokus på den receptive musikterapi-metode Guided Imagery and Music (GIM). **Evangelia Papanikolaou** og **Bolette Daniels Beck**, som har redigeret særnummeret, ser udgivelsen som en fejring af oprettelsen af den Europæisk GIM forening. Den amerikanske forening "Association for Music &

Imagery” (AMI) blev dannet i 1987, og i 2016 blev European Association of Music and Imagery (EAMI) dannet som en udløber af AMI og på baggrund af et stærkt Europæisk samarbejde og et ønske om at videreudvikle GIM-metoden. I særnummeret gives indblik i det spektrum af GIM metoder der er under stadig udvikling. De 16 artikler er skrevet af Europæiske GIM-terapeuter, og er godt repræsenteret med danske forfattere og medforfattere: **Lars Ole Bonde, Erik Christensen, Bolette Daniels Beck, Torben Moe og Ilan Sanfi.**

Papanikolaou, E. & Beck, B.D. (Red.) (2017). Guided Imagery and Music: Contemporary European perspectives and developments. *Approaches: An Interdisciplinary Journal of Music Therapy*. Special Issue 9 (2) 2017. Kan downloades fra <http://approaches.gr/special-issue-9-2-2017/>

Bogudgivelser

I antologien *Musik, krop og følelser. Neuroaffektive processer i musikterapi* gives en række eksempler på hvordan musikanvendelse i en terapeutisk kontekst kan øge vitalitet, selvorganisering og sociale kompetencer. Bogen er redigeret af **Charlotte Lindvang** og **Bolette Daniels Beck** som begge er lektorer på Musikterapiuddannelsen. De har inviteret musikterapeuter og -forskere til at beskrive brugen af musik i forebyggelse, behandling og rehabilitering ud fra en neuroaffektiv vinkel. De tre første af de 17 kapitler er skrevet af henholdsvis **Colwyn Trevarthen, Susan Hart** og **Erik Christensen** (Se boganmeldelse i dette nummer af Dansk Musikterapi).

Lindvang, C. / Beck, B.D. (Red.) (2017). *Musik, krop og følelser. Neuroaffektive processer i musikterapi*. København: Frydenlund Academic.

Det sundhedsfremmende potentiale ved musik er ligeledes fremhævet i antologien *Kultur og Sundhed* som er redigeret af **Anita Jensen**. I bogens prolog beskriver **Uffe Juul Jensen** hvordan kunst og kulturelle aktiviteter i stigende omfang er blevet til midler i et sundhedsvæsen under hastig forandring, men at de forskellige praksisformer, der beskrives i kapitlerne, på positiv vis bidrager til en subjektivering af borgere. Da kunst og kultur er identitetsskabende, kan de nye praksisformer måske være med til at danne modvægt til den passiviserende og objektive patientrolle. Bogen er på dansk, men med bidrag fra en række internationale forfattere.

Jensen, A. (Red) (2017). *Kultur og sundhed. En antologi*. København: Turbine Akademisk.

TV-serie

Journalist **Majbrit Oddershede Bach** har for TV MidtVest filmet og tilrettelagt serien ”Lyden af Liv” hvor man følger musikterapeut **Jens Anderson-Ingstrups** arbejde med fire personer med demens på plejehjemmet Vibedal i Thisted. Klip fra filmen gik i oktober 2017 viralt på de sociale medier og førte til omfattende medieomtale af Jens Anderson-Ingstrups ph.d.-forskning og af musikterapi generelt.

Bach, M.O. (2017). Lyden af Liv. TV MidtVest. Tilgængelig fra <https://www.tvmidtvest.dk/lyden-af-liv/lyden-af-liv-afsnit-1> samt fra CEDOMUS: http://www.musikterapi.aau.dk/cedomus/neuro-kognitive_forstyrrelser/demens/publikationer/

Forskningsbevillinger

Ilan Sanfi, som er nævnt i starten af artiklen, gennemfører i disse år et omfattende skandinavisk børneonkologisk musikterapiprojekt. Dataindsamlingen blev påbegyndt august 2014 på universitetshospitalerne i Aarhus og Oslo, og siden er de børneonkologiske afdelinger i København, Oslo og Tromsø blevet inkluderet. På baggrund af en større donation fra den svenske Barncancerfonden, er det nu muligt også at inkludere børnekræftafdelingen i Lund i løbet af foråret 2018, og der arbejdes på også at inkludere afdelingen i Stockholm. Foreløbig har over 50 børn deltaget i projektet. Takket været imponerende succes med fondssøgning fra Ilan Sanfi's side er der fortsat økonomisk sikring af projektet og dataindsamlingen kan forlænges til 2019. Det er sket i form af forskningsbevillinger doneret i slutningen af 2017 fra:

- BørneCancerFonden: 1.126.725 kr.
- Kræftens Bekæmpelse: 430.000 kr.
- Den svenske Barncancerfonden: 1.000.000 kr.
- Forening af komponister, sangskrivere og tekstforfattere (DJBFA): 15.000 kr.